

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru afaceri externe

2012/2097(INI)

5.12.2012

AVIZ

al Comisiei pentru afaceri externe

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la responsabilitatea socială a întreprinderilor: promovarea intereselor societății și o cale către o redresare durabilă și favorabilă incluziunii (2012/2097(INI))

Raportor pentru aviz: Andrzej Grzyb

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. salută faptul că noua definiție, stabilită în comunicarea Comisiei din 25 octombrie 2011 privind responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI), subliniază cerința privind respectarea dispozițiilor în vigoare și a contractelor colective de muncă, drept o condiție preliminară pentru un comerț responsabil și precizează cadrul necesar pentru responsabilitatea întreprinderilor prin obligația ca „în cooperare strânsă cu părțile interesate, aspectele sociale, ecologice, etice, cele legate de respectarea drepturilor omului și de preocupările consumatorilor” să fie integrate în activitatea și în strategia centrală a întreprinderii; subliniază că RSI trebuie extinsă și la comportamentul acestora față de și în țările terțe;
2. salută eforturile Uniunii Europene și ale statelor membre de a-și alinia politicile cu orientările revizuite în 2011 ale OCDE privind întreprinderile multinaționale și cu principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului¹ și subliniază faptul că aceste eforturi, în special în domeniul activităților comerciale globale, nu sunt încă sinonime cu un angajament total în vederea respectării standardelor sociale, de mediu și referitoare la respectarea drepturilor omului relevante, precum și a revizuirii acestora.
3. subliniază că este important să se evalueze respectarea de către o întreprindere a cerințelor în materie de responsabilitate socială în întregul lanț de aprovizionare; consideră că este de importanță capitală să se instituie indicatori performanți și transparenți, care să permită evaluarea precisă a impactului activităților întreprinderilor din punct de vedere sistemic;
4. insistă asupra faptului că fiecare dintre cele 27 de state membre trebuie să accelereze revizuirea propriului plan național de acțiune privind RSI și elaborarea de planuri naționale de punere în aplicare a orientărilor OCDE relevante și a principiilor directoare ale ONU, care ar trebui finalizate până în decembrie 2013 cel târziu; consideră că statele membre ar trebui să se asigure că aceste planuri sunt întocmite cu participarea tuturor părților interesate relevante, inclusiv a ONG-urilor, a societății civile, a sindicatelor, a organizațiilor angajatorilor și a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (NHRI); invită UE să faciliteze acumularea de învățăminte din experiența statelor membre care trec în prezent prin acest proces; încurajează statele membre să se inspire din liniile directoare cuprinse în standardul ISO 26000, din versiunea cea mai recentă a liniilor directoare ale Inițiativei de Raportare Globală și din orientările elaborate de Grupul european de instituții naționale pentru drepturile omului (European Group of National Human Rights Institutions);

¹ Consiliul pentru drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite, a 17-a sesiune, 21 martie 2011, Raportul Reprezentantului special al Secretarului General pe tema drepturilor omului și a societăților transnaționale și alte întreprinderi comerciale, John Ruggie: „Principii directoare privind afacerile și drepturile omului: Aplicarea cadrului Organizației Națiunilor Unite «Protecție, respect și remedii» (A/HRC/17/31) (denumite în continuare „principiile directoare ale ONU”).

5. subliniază că responsabilitatea socială a întreprinderilor din UE și din țările terțe ar trebui extinsă și în domenii precum organizarea muncii, calitatea locurilor de muncă, egalitatea de șanse, participarea socială, combaterea discriminării și formarea continuă;
6. solicită să se instaureze o coerență sporită a politicilor la nivelul UE, prin punerea în conformitate a cerințelor în materie de achiziții publice, precum și de credite de export, bună guvernare, concurență, dezvoltare, comerț, investiții și a altor politici și acorduri, cu standardele internaționale în domeniul social, al mediului și al drepturilor omului care sunt stabilite în principiile și orientările relevante ale OCDE și ONU; solicită, în acest context, colaborarea cu organisme care reprezintă angajații, angajatorii și consumatorii, bazându-se pe recomandările relevante ale NHRI, cum ar fi Propunerea Grupului european de instituții naționale pentru drepturile omului adresată Comisiei cu privire la drepturile omului și achizițiile publice; solicită evaluări de impact constructive și adecvate ale propunerilor legislative pentru depistarea unor eventuale incoerențe cu principiile directoare ale ONU și insistă asupra coordonării cu Grupul de lucru al ONU privind afacerile și drepturile omului, pentru a se evita o interpretare fragmentată și inconsecventă a respectivelor principii directoare; reamintește, recunoscând semnificația pentru RSI a cadrului în materie de drepturile omului stabilit de ONU, importanța Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, inclusiv a articolului 16 din aceasta, care garantează dreptul fundamental de a desfășura o activitate comercială, drept de care ar trebui să se țină seama în mod corespunzător și care ar trebui să servească drept referință în sprijinirea politicilor privind RSI în UE; subliniază importanța existenței unui echilibru între libertatea de a desfășura activități comerciale și alte drepturi garantate de carte și principiile și orientările recunoscute pe plan internațional referitoare la RSI; în acest context, salută eforturile Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) de a acumula dovezi și experiență privind existența și interpretarea libertății de a desfășura activități economice;
7. se angajează să își afirme în continuare, în mod constant, speranța că instituțiile și funcționarii UE, inclusiv Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului, precum și reprezentanții speciali ai UE pe țări și regiuni depun eforturi în vederea promovării standardelor sociale, ecologice și privind drepturile omului în toate acțiunile și relațiile externe ale UE; invită Comisia și statele membre să realizeze evaluări de impact în materie de drepturi fundamentale înainte de încheierea acordurilor comerciale și de investiții multilaterale și bilaterale și în timpul evaluării acestora și la atribuirea ajutorului pentru dezvoltare și să garanteze că aceste drepturi sunt respectate;
8. recunoaște faptul că instituțiile NHRI aliniate cu principiile de la Paris au un rol important în a sprijini aplicarea principiilor directoare ale ONU și în facilitarea, sau chiar garantarea, accesului la căi de atac; invită UE și statele membre să recunoască NHRI, alături de întreprinderi și organisme care reprezintă angajați, angajatori și consumatori, drept parteneri-cheie în promovarea agendei privind afacerile și drepturile omului, în dezvoltarea de legături între mediul de afaceri, stat și societatea civilă, precum și în promovarea standardelor și a orientărilor din domeniul social, al mediului și al drepturilor omului; invită, în acest context, statele membre să consolideze și, după caz, să extindă mandatele NHRI pentru a le face mai eficiente sau, acolo unde nu există instituții NHRI

aliniate cu principiile de la Paris, să ia măsuri în vederea înființării lor, și invită UE să asigure sprijinul strategic adecvat; se angajează să organizeze un schimb de opinii anual regulat cu NHRI în cadrul comisiilor LIBE și/sau DROI, pe baza experiențelor schimbului de opinii avut de comisia DROI cu privire la „UE și Summitul din 2011 al Ombudsmanilor pentru Parteneriatul estic” și să completeze aceste schimburi cu ateliere specializate pe tema afacerilor și a drepturilor omului;

9. salută adoptarea de către Organizația Internațională a Muncii la 14 iunie 2012 a Recomandării nr. 202 privind bazele naționale ale protecției sociale; se angajează să înscrie chestiunea privind drepturile omului și RSI pe ordinea de zi a viitoarelor reuniuni ale UE cu țările terțe, în special cele cu care UE are relații speciale; solicită introducerea RSI în relațiile contractuale ale UE cu țări terțe și solicită ca, dacă va fi necesar, traducerea principiilor directoare ale ONU să se realizeze utilizând capacitatea PE sau a altor instituții ale UE;
10. solicită UE, și în special Comisiei, să se asigure că instrumentele financiare, inclusiv Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO), consideră instituțiile NHRI aliniată cu principiile de la Paris drept parteneri-cheie în realizarea obiectivelor lor și le sprijină în ceea ce privește utilizarea eficientă a poziției lor unice și a experienței în domeniul drepturilor omului, pentru a crea spațiul necesar unui dialog între diferitele părți implicate, inclusiv autoritățile publice, societatea civilă și mediul de afaceri, și, în acest sens:
 - (1) să se asigure că chestiunea privind RSI și drepturile omului figurează printre prioritățile instrumentelor financiare individuale în noul cadru financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020; și
 - (2) să asigure sprijin specific în cadrul IEDDO pentru formare și consolidarea capacităților la nivel global în domeniul RSI și al drepturilor omului pentru organizațiile societății civile, NHRI, apărătorii drepturilor omului, sindicate și alte organizații pentru drepturile omului;
11. insistă asupra faptului că, în scopul de a garanta că implementarea noii strategii RSI a UE promovează interesele societății în toată diversitatea ei, respectarea drepturilor omului și calea redresării și dezvoltării durabile și favorabile incluziunii, orientările UE referitoare la divulgarea informațiilor nefinanciare ale companiilor (inclusiv a informațiilor sociale, privind mediul și guvernanta) trebuie să garanteze transparența prin asigurarea unui cadru clar, neechivoc, comun și predeterminat, cu trimitere specifică la drepturile omului, care să fie aliniat în totalitate la orientările și principiile directoare ale OCDE și ONU și bazat pe indicatori obiectivi care privesc: egalitatea dintre femei și bărbați, inclusiv aspecte cum ar fi diferența de remunerare între femei și bărbați și numărul de femei care ocupă poziții de conducere; salariile tinerilor; posibilitatea ca lucrătorii să se înscrie în sindicate și să poarte negocieri colective; garanții efective privind siguranța la locul de muncă; persoanele cu handicap;
12. invită UE să evalueze capacitatea internă și să elimine lacunele în materie de expertiză prin implementarea unor programe de formare consistente privind drepturile omului și afacerile în toate instituțiile și domeniile de politică ale UE;

13. repetă apelul adresat UE și statelor membre de a îmbunătăți aplicarea legilor existente care abordează preocupările legate de RSI și drepturile omului și de a elabora soluții noi care să vizeze crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile comerciale interne și din țările terțe, pentru a lupta împotriva dumpingului social;
14. solicită elaborarea unor standarde la nivelul UE în materie de diligență necesară privind drepturile omului și lanțul de aprovizionare care, printre altele, îndeplinesc cerințele stabilite în orientările OCDE privind diligența necesară referitoare la existența unui lanț de aprovizionare responsabil în cazul minereurilor provenite din zone afectate de conflicte și cu risc ridicat și abordează, printre altele chestiuni, domenii cu un potențial impact negativ sau pozitiv semnificativ asupra drepturilor omului cum ar fi lanțurile de aprovizionare de la nivel local și mondial, minereurile provenite din zonele de conflict, externalizările, acapararea de terenuri și zonele unde dreptul muncii și protecția lucrătorilor sunt insuficiente sau zonele de producție a produselor periculoase pentru mediu și pentru sănătate; salută programele deja puse în aplicare de către UE, în special programul privind aplicarea legislației, guvernanta și schimburile comerciale în domeniul forestier (FLEGT) în domeniul forestier și susține inițiativele private cum ar fi Inițiativa privind transparența în industriile extractive (EITI);
15. solicită ca, în domeniile în care UE și statele membre ale acesteia sunt parteneri de afaceri (de exemplu în contextul unor achiziții publice, întreprinderi de stat, asociații în participațiune, garanții pentru credite la export și proiecte la scară largă în țările terțe), asigurarea coerenței cu orientările și principiile directe ale OCDE și ale ONU să fie o prioritate, reflectată în clauze specifice care să aibă consecințe pentru întreprinderile care încalcă în mod vădit standardele sociale, ecologice și cele referitoare la drepturile omului; recomandă ca „Platforma UE pentru cooperare externă și dezvoltare” avută în vedere să joace un rol în determinarea modalităților menite să îmbunătățească calitatea și eficiența cooperării externe a UE, a mecanismelor de combinare și a instrumentelor financiare, precum și un rol în promovarea cooperării și coordonării dintre UE, instituțiile financiare și alți actori din acest domeniu;
16. insistă asupra importanței cadrului ONU intitulat „protejare, respectare și remediere” și consideră că cei trei piloni ai acestuia: responsabilitatea statului de a proteja împotriva încălcărilor drepturilor omului, responsabilitatea întreprinderilor de a respecta drepturile omului și necesitatea unui acces mai eficient la căi de atac, ar trebui să facă obiectul unor măsuri adecvate care să permită punerea lor în aplicare;
17. subliniază faptul că, datorită ponderii pe care o au în cadrul schimburilor comerciale internaționale, întreprinderile europene și filialele și subcontractanții acestora joacă un rol fundamental în promovarea și difuzarea standardelor sociale și de muncă în lume; recunoaște că plângerile împotriva societăților UE care își desfășoară activitatea în străinătate sunt, de obicei, soluționate deseori in situ; ia act cu satisfacție de existența punctelor de contact naționale ale OCDE ca mecanisme nejuridice de stat care pot media o gamă variată de litigii comerciale și în materie de drepturi ale omului; cu toate acestea, solicită depunerea unor eforturi mai susținute din partea societăților comerciale în dezvoltarea de mecanisme pentru reclamații aliniate cu criteriile de eficacitate enunțate în principiile directe ale ONU și căutarea altor îndrumări cu valoare de normă cuprinse în principii și orientări recunoscute pe plan internațional, în special recent actualizatele

orientări ale OCDE privind întreprinderile multinaționale, cele zece principii ale inițiativei „Global Compact” a Organizației Națiunilor Unite, standardul de orientare ISO 26000 privind responsabilitatea socială și Declarația tripartită a OIM de stabilire a principiilor privind întreprinderile multinaționale și politica socială;

18. salută intenția Comisiei de a modifica dispozițiile dreptului internațional privat cuprinse în Regulamentul Bruxelles I, în special introducerea principiului „forum necessitatis”; subliniază necesitatea asigurării în continuare a accesului efectiv la căi de atac pentru victime ale încălcărilor drepturilor omului rezultate din operațiuni corporatiste realizate în afara UE, prin reforme aduse regulamentelor Bruxelles I și Roma II; solicită măsuri eficiente destinate să elimine obstacolele existente în calea justiției, cum ar fi cheltuielile de judecată excesive, prin inițiative cum ar fi elaborarea de standarde minime aplicabile acțiunilor colective în despăgubire sau soluții la problema „personalității juridice separate” a companiilor;
19. solicită dezvoltarea unor standarde mai eficiente în materie de transparență și responsabilitate pentru întreprinderile tehnologice din UE în ceea ce privește exportul tehnologiilor care pot fi folosite pentru a încălca drepturile omului sau pentru a acționa împotriva intereselor UE în materie de securitate;
20. salută intenția Comisiei de a aborda chestiunea RSI în contextul extinderii UE; regretă totuși faptul că această chestiune nu este abordată în mod specific în cadrul negocierilor de aderare cu țările candidate și că nu este menționată în Comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2012 intitulată „Strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2012-2013” (COM(2012)0600);
21. salută intenția Comisiei de a lucra la realizarea unor campanii mondiale, a unor linii directoare internaționale și a unor măsuri legislative suplimentare pentru a garanta că întreprinderile au un impact pozitiv asupra societăților străine; reamintește faptul că impactul pozitiv al întreprinderilor asupra societăților străine poate, printre altele, să se măsoare în ceea ce privește accesul la resurse al populațiilor locale, suveranitatea alimentară a populațiilor și dezvoltarea endogenă a societăților respective;
22. solicită punerea în aplicare a principiului referitor la cunoașterea utilizatorului final pentru a preveni încălcarea drepturilor omului în aval sau în amonte în cadrul unui flux de producție sau de piață.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	3.12.2012
Rezultatul votului final	+: 42 -: 1 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Sir Robert Atkins, Arnaud Danjean, Marietta Giannakou, Andrzej Grzyb, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Krzysztof Lisek, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Marek Siwiec, Charles Tannock, Kristian Vigenin, Sir Graham Watson
Membri supleanți prezenți la votul final	Laima Liucija Andrikienė, Marije Cornelissen, Elisabeth Jeggle, Agnès Le Brun, Marietje Schaake, Helmut Scholz
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Lara Comi, Danuta Jazłowiecka, Giovanni La Via